

SUIT VOLLARD VE YIKIM -2018

<https://www.md1927.org.tr/etkinlikler/2017-2018-etkinlikleri/mart-2018/suit-vollard-ve-yikim-fulya-turan>

Yıllar boyu içimde hep yaşadığım şehirlerin iyiye ve güzele evrileceğine dair naif bir inanç besledim, oysa dünyanın daha iyi bir yer olmak için evriliyor gibi görünmesi bir yanılsamaymış.

2015 Mayıs'ında Boğa çağrışımları üzerinde gönül gezdirirken karşıma çıkan bir buldozer görseli, kontrolsüz gücün sıklıkla yanında yıkımı da getiriyor olması çağrışımını yapmıştı. Bu çağrışımla simge olmuş bina ya da mekânlara karşı maruz kalınan tehdidin görselleştirilmesini hedeflemiştim ve içinde bulunduğumuz bu duruma “Yıkımın Ayak Sesleri” demiştim. (Kasım 2015) Ama, 5 ay gibi kısa bir süre içinde yıkım bir tehdit olmaktan çıktı ve yaşam alanımıza ait her yere egemen oluverdi.

2015'den bu yana hayat (mı) sanatı takip etmiştir! Aksine, hayatın hızına yetişmek zor olmuştur. 2015 yazında “21. yy'da totaliter rejimler ile yönetilen toplumların yanı sıra bozulan gelir dengesi ve artan terör korkusu ile Batı tipi demokrasilerde de özgürlükler tehdit altındadır” iddiasında bulunduğumda ne Marmara Köşkü yıkılmış, ne Brexit, ne 15 Temmuz Kalkışması olmuştu ne de Amerika başkanlık seçimlerinde Donald Trump kazanmıştı. Gerçek şu ki, dünya hızla cahilleşmekte ve halklar artık elitler tarafından değil, kendilerine benzeyenler tarafından yönetilmek/yönlendirilmek istemektedirler.

Boğa çağrışımları arasında gücü ile doğayı yerle bir eden buldozeri, “Yıkım” serisi resimlerimde iktidarın yıkıcı yönünü vurgulayan bir metafor olarak ele almıştım. Boğanın kendisini değil, yıkıcı yönü ile adını verdiği iş makinesini, bir diğer güç ve iktidar imi olarak ana eksene yerleştirmiştim.

Bu dönem zarfında, sanat tarihinde pek çok boğa çalışması ve onları yapan pek çok sanatçı olmasına rağmen Picasso'nun ve özellikle Suit Vollard'ın benim için ayrıcalıklı bir yeri oldu. Çünkü Picasso'nun işlerinde erkek egemen toplumun boğaya ve iktidara karşı takındığı eleştirel tutumun yanı sıra duyduğu hayranlığın izlerini buldum. Picasso iktidar-boğa ilişkisine hem eril iktidar gözü ile bakar, hem de boğayı zulmeden, yakan, yıkan ile özdeşleştiren resimler yapar. Ayrıca, Picasso'nun Suit Vollard'ı yaptığı

dönemsel şartlara, sanatçının o dönemdeki yaşına ve ruh haline de yakınlık hissetmişim.

Suit Volland'ı hazırladığı 1930'larda, Picasso ellili yaşlardadır ve onunla çalışanlar Picasso'yu genelde mutlu biri olarak tanımlarlar. Ancak, gravürlerde bu mutlu kişiliğin izleri pek görülmez.

Benzer nedenlerden kendimi Picasso'ya yakın hissettim. Ben de ellili yaşların ortasındayım ve Picasso gibi genelde mutlu hatta iyimser biri olarak tanırım. Ne yazık ki bugün de içinde bulunduğumuz şartlar kaygı uyandırıcıdır; komşu coğrafya ve hatta Türkiye'de de yıkım ve trajediye doğru ilerleyen bir ivme mevcuttur. Benim resimlerimde yer verilen yıkım da, kişisel bir gerekçeden ziyade dönemin bu şartlarından kaynaklanmaktadır.

Bu hayvani dürtüleri haklı bulacak bilimsel gerekçeler aranırken tam da tersine, 1986 da UNESCO tarafından Şiddet üzerine yapılmış olan Seville Bildirisi karşımıza çıkar ve şu şekilde sonlanır:

Savaşların insanların zihninde başladığı gibi barış da zihnimizde başlar. Savaşı icat eden aynı tür, barışı da icat etmeye muktedirdir. Sorumluluk her birimizin içindedir (Seville Statement on Violence, 1986).

Picasso'dan tam da bu gerekçeler ile hayvani dürtü üzerine olan görüşlerinde ayrılıyorum. Bu hayvani dürtüleri kabullenmesinin ardında bu dürtüleri eril iktidar ile özdeşleştirdiğinin yer aldığını değerlendirerek daha barışçıl bir tutum benimsiyorum.

“Seville Bildirisi” aradığım umut olmuştur. Ben de sorumluluğu taşımaktan yanaydım ve tanınma mücadelesinin, barış içinde özgürlükçü bir demokrasinin ancak buna inanan bilinçli halklar tarafından gerçekleştirilebileceğini söylüyordum.

Seville Bildirisi'ni şu şekilde okumak mümkündür:

Baskıcı iktidarların yıkıcı, yıkıcı özellikleri biz insanlar tarafından yaratılmıştır. Baskıcı bir iktidarın şartları insanların zihninde başladığı gibi özgürlükçü demokrasi de zihnimizde başlar. Kaldı ki tanınma arzusu nefes ve kan gibidir. Baskıyı icat eden aynı tür, paylaşmayı, özgürlükçü demokrasiyi de icat etmeye muktedirdir. Arzu ve sorumluluk her birimizin içindedir.